

Jerzy Wyrozumski, Historia Polski do roku 1505, Warszawa 1983, s. 173.

We wrześniu 1382 r. zmarł król Ludwik Andegaweński. Tron polski, zgodnie z prawem sukcesji, miał przyspaść żeńskiej linii Andegawenów. Sprawa nie była łatwa. Naznaczona przez Ludwika do tronu polskiego jego najstarsza córka Katarzyna nie przeżyła ojca. Ludwik myślał więc o następnej córce Marii, na co panowie polscy zrazu wyrazili zgodę. Trudności powstały wtedy, gdy dwór nie zrezygnował z jej małżeństwa z Zygmuntem Luksemburczykiem, wówczas margrabią brandenburskim. Ludwik chciał stworzyć fakty dokonane i gdy z początkiem 1382 r. zmarł Zawisza z Kurozwęk, zamierzał Zygmunтови powierzyć rządy namiestnicze w Polsce. Wyprawa Zygmunta do Polski spotkała się jednak nie tylko z kontrakcją przywódcy opozycji wielkopolskiej Bartosza z Odolanowa, ale poruszyła także Małopolan. Ostatecznie Luksemburczyk nie został wpuszczony do Krakowa. W tej sytuacji zabiegi panów polskich zwróciły się ku wdowie po Ludwiku, aby do tronu polskiego naznaczyła najmłodszą swą córkę Jadwigę. Mimo zgody na taką koncepcję, królowa-wdowa ociągała się, a tymczasem Zygmunt próbował ponownie opanować Polskę, jako nie proszony namiestnik. Na kilku zjazdach tego okresu rozważano sprawę sukcesji z dużym poczuciem odpowiedzialności, a wreszcie ultymatywnie zażądano w Radomsku w 1384 r. przyjazdu Jadwigi, pod groźbą wyboru innego króla. W tej sytuacji jedenastoletnia Jadwiga przybyła do Polski i jesienią 1384 r. została koronowana na „króla”. Pierwszorzędnego znaczenia nabierała teraz sprawa małżeństwa Jadwigi. Jadwiga była bowiem zaręczona z księciem Wilhelmem Habsburgiem, którego w Polsce nie aprobowano, podobnie jak Luksemburczyka. Postanowiono natychmiast wypłacić Habsburgom wysokie odszkodowanie (200 tys. florenów) przewidziane węgiersko-austriackim układem na wypadek nie dojścia do skutku małżeństwa. W Wielkopolsce rosła liczba zwolenników Ziemowita IV, jako kandydata do ręki Jadwigi, natomiast panowie małopolscy przygotowywali projekt unii personalnej Polski z Litwą.